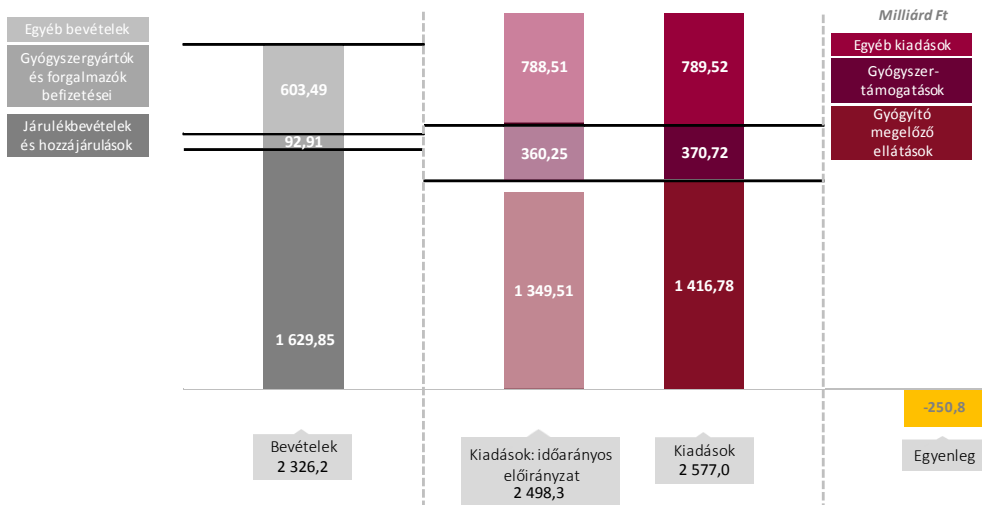

Hírek, aktualitások

- Hír** Hogyan tud működni a hálapénz nélküli egészségügy? >>
- Hír** Az oltások hatékonysága és biztonságossága a döntő >>
- Hír** Megrohanták a magyarok a patikákat: ezt a gyógyszert keresi mindenki, hiány van belőle >>

Egészség- és gyógyszerfinanszírozás makró szemléletben

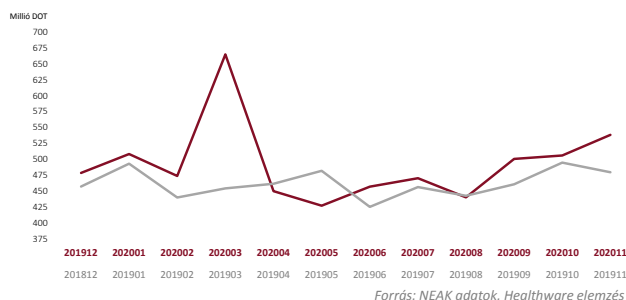
Az Egészségbiztosítási Alap egyenlegének alakulása, 2020. november

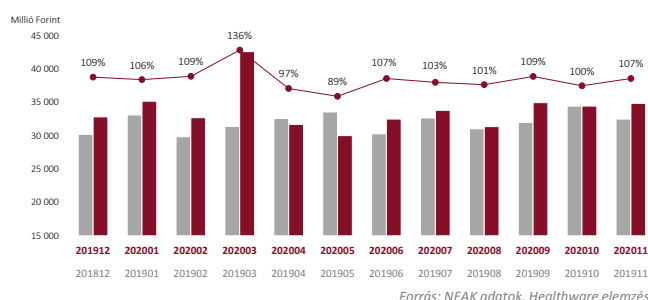
Forrás: NEAK adatok, Healthware elemzés

A vényköteles patikai gyógyszerforgalom dinamikája

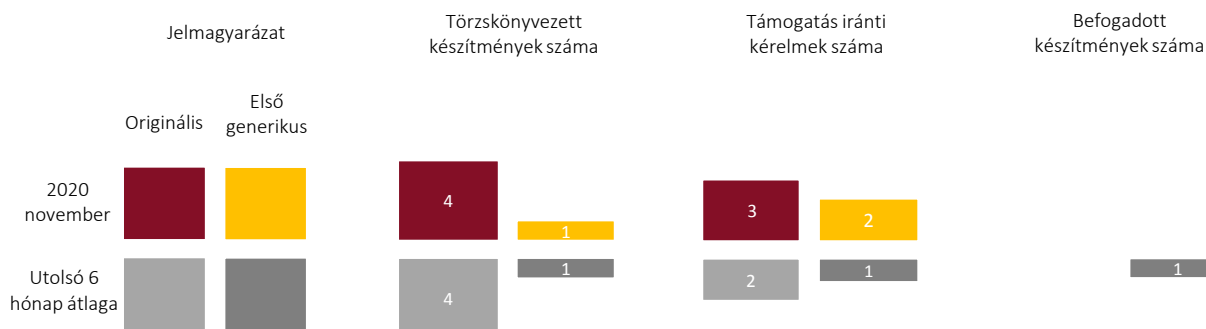
Patikai forgalom terápiás napokban (DOT)

Patikai társadalombiztosítási támogatásforgalom

Támogatott gyógyszertörzs-változások, 2020. november

Forrás: NEAK adatok, Healthware elemzés

Termékajánló

Piaci előrejelzés

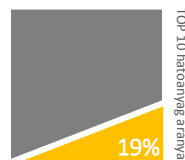
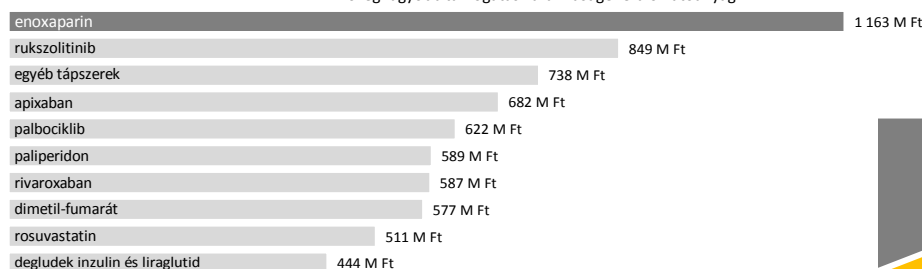
A Healthware Kft. statisztikai és közgazdaságtani módszerek alkalmazásával, egy komplex ökonometria (közgazdasági-statisztikai) modell fejlesztésével és folyamatos tökéletesítésével igyekszik mind eredményesebben szimulálni a piaci situációkat, valamint e modellre alapozva forgalom előrejelzést, igény esetén szenárió analízist készíteni.

További információért keresse fel honlapunkat, vagy lépjen kapcsolatba kollégáinkkal: [link](#)

Piaci adatok

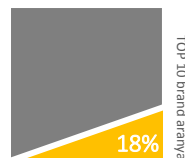
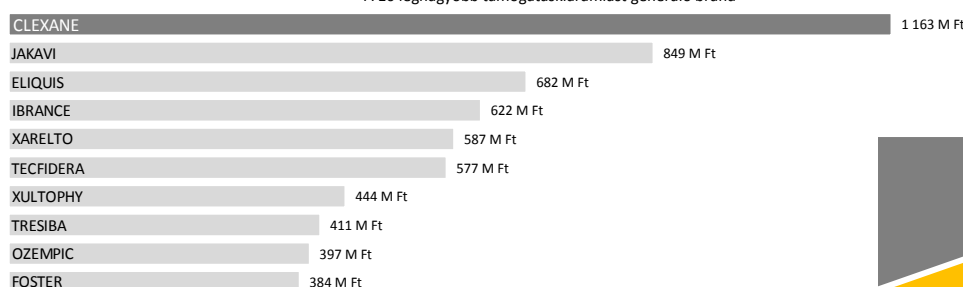
Támogatáskiárlási és betegszám toplisták, 2020. november

A 10 legnagyobb támogatáskiárlást generáló hatóanyag

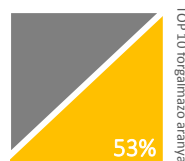
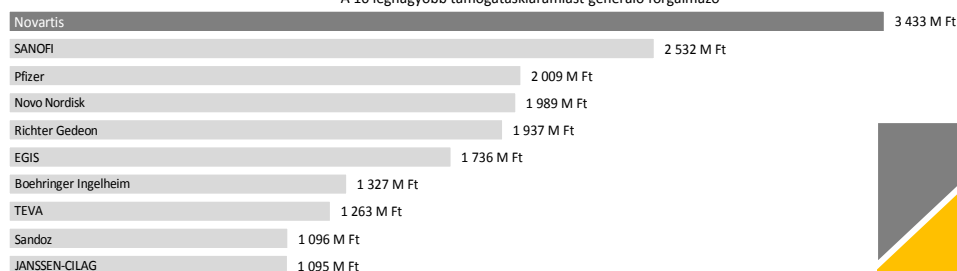
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb támogatáskiárlást generáló brand

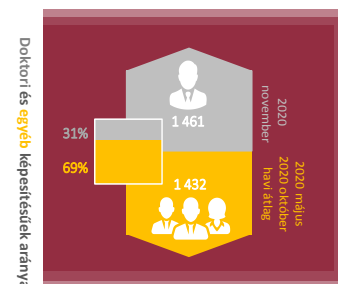
Forrás: Patika vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb támogatáskiárlást generáló forgalmazó

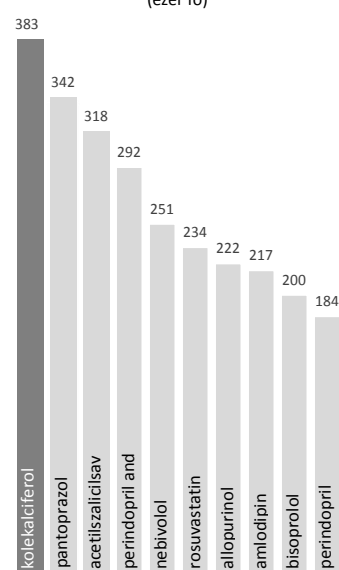
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

Orvoslátogatók átlagos létszáma

Forrás: NEAK adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb betegszámú hatóanyag (ezer fő)

Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

Támogatásvolumen-szerződések elemzése 1. rész — Esettanulmány

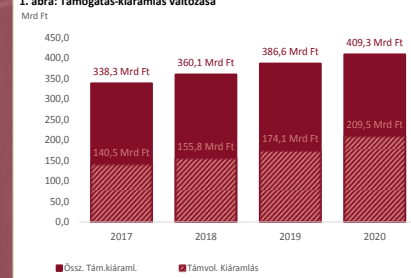
Healthware elemzés NEAK adatok alapján

A NEAK 2021. január 6-án publikálta a hatályos támogatásvolumen-szerződéseket tartalmazó legfrissebb listát. A támogatásvolumen-szerződéssel rendelkező termékek száma növekvő trendet mutat, így egyre nagyobb szerepet töltenek be a támogatással rendelkező gyógyszerkészítmények piacán. A 2020-as évtől kezdődően már támogatott hatóanyagú gyógyszerek esetében is köthető ilyen típusú megállapodás annak érdekében, hogy biztosítható legyen a készítménytől elvárható arányos terápiás költség mellett egészség-nyereség, egészség-gazdaságtani szempontok mérlegelésével.

Esettanulmányunkban e szerződések tartalmát tekintjük át esetenként összevetve a tavalyi, 2019.12.31. dátumú lista tartalmával. A későbbiek során 2020-as és 2019-es listaként utalunk majd rájuk.

A listák az egyes kizserelésekre vonatkozó szerződések főbb adatait tartalmazzák csupán. A szerződő fél és a termék beazonosításán túl a szerződés megkötésekor érvényes hatályt (szerződés hatályának kezdő és befejező dátumát), a szerződésben rögzített befizetés típusát és vonatkozó EÜ pontot teszik közzé, körülbelül éves rendszerességgel. Elemzésünk csak publikált adatokra épült.

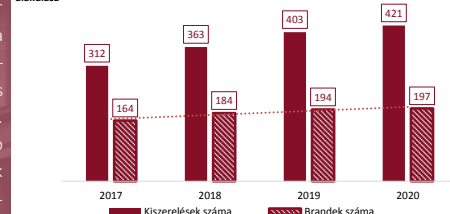
1. ábra: Támogatás-kiárlási változása

Míg 2017-ben a támogatásvolumen-szerződéssel rendelkező termékek az össz. kiárlásnak a kb. 41%-át adták, addig a 2020-as évben ez meghaladta az 50%-ot, ami mindegy 209,5 Mrd Ft-ot jelent. Egyedi forgalomban is megjelenik ez a növekedés, 2019-ben az össz. egyedi forgalom 55%-a, 14,1 Mrd Ft; 2020-ban már az össz. egyedi forgalom közel 63%-át, 15,6 Mrd Ft-ot tett ki a támvol.-szerződéssel rendelkező termékek támogatott forgalma.

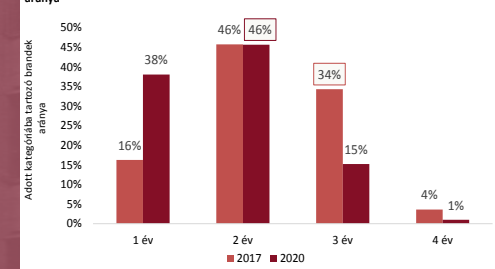
Az érintett brandek számában is jelentős növekedés látszik. Bár ennek mértéke a 2020-as lista esetében már mérsékelte, 2018-hoz viszonyítva azonban 7%-os bővülést mutat az idei év, 2017-évhöz képest pedig 20%-kal több brandet láthatunk (kizserelések tekintetében 16% és 34% növekedés figyelhető meg).

2. ábra: Táv. vol. szerződéssel rendelkező termékek számának éves alakulása

Az egyes éveket összehasonlítva a szerződések kondíciói átlagos időtartamok tekintetében csökkenő tendenciát mutatnak, ezeket a 3. ábrán mutatjuk be. Érdekes megfigyelni, hogy 2017-ben az 1. évre kötött szerződésben érintett brandek aránya jelentősen alacsonyabb volt, mint 2020-ban, előbbiben ez 16% körül alakult, majd a 2020-as évre 38%-ra emelkedett. Ezzel szemben a 3. évre kötött szerződések brandjeinek arányában fordított tendencia figyelhető meg 34% és 15%-kal.

3. ábra: Táv. vol. szerződéssel rendelkező brandek időbeli kondícióinak aránya

A rövidített időtartamra kötött megállapodások hátterében a döntéshozó újratárgyalásnál szerzett kedvezőbb alkupozíciója állhat, melyet az nemzetközi ár felülvizsgálatát követően az új ár meghatározásánál szerezhet.

Folytatás a következő oldalon...

Támogatásvolumen-szerződések elemzése 1. rész — Esettanulmány

Healthware elemzés NEAK adatok alapján

A hatályos szerződésekből, státuszbesorolás mentén három csoportot képeztünk. **Változatlan** kategóriába került minden olyan kiserelés, amire vonatkozóan a főbb feltételek (dátum, érintett Eü pont, befizetés típusa) egyáltalán nem módosultak. Minden esetben, amikor a fent említett pontok közül valamiben módosítást láttunk, azt a szerződés **megújításaként** értelmeztük. Tehát ide tartoznak mind a szerződés hosszabbítások, mind a befizetés típusában, vagy az érintett Eü pontban történő változások. **Új** szerződések közé azok a szerződések tartoznak a kategorizálás szerint, amik az előző listában nem szerepeltek.¹

A 2019 illetve 2020-as listákat vizsgálva – amikor az érintett brandek száma 200 körül alakult – azt látjuk, hogy 2020-ban kevesebb brandre kötöttek teljesen új szerződést, mint 2019-ben. A szerződés megújítások viszont mind a két évben jelentős mértékűek voltak; a 2019-es listában 104 esetben történt valamilyen módosítás az előző listához képest, míg a 2020-as listában 86 brand esetében.

Az elmúlt két évet vizsgálva megfigyelhető a szerződések rövidülésének tendenciája. (1. táblázat) A 2019-es lista esetében 1,93 év, míg a legfrissebb lista esetében 1,76 év az átlagos hatálya a finanszírozóval kötött megállapodásoknak. Az is megmutatkozik az adatokban, hogy a régi szerződések, amik változatlanul maradtak, mindkét évben 2 év feletti átlagot mutatnak, míg az új, és újrakötött szerződések 2 év alattiak. (2019-ben 1,8 év körül mozogtak, 2020-ban már 1,3 – 1,45 év volt ezeknek a szerződéseknek a hatálya). Ezek alapján a tendencia egyértelműen a szerződések rövidülése, újratárgyalások gyakoriságának növelése lehet.

1. táblázat: 2019-re, illetve 2020-ra vonatkozó listák összevetése

	Brandek száma		Szerződések átl. időtartama	
	2019	2020	2019	2020
Változatlan	61	94	2,33	2,19
Megújított	104	86	1,77	1,33
Új	41	25	1,80	1,45
Összes brand*	194	197	1,93	1,76

* Az összes brand sor a fenti kategóriák diszjunkt összegzése. Egy adott brand különböző kisereléseit azonban több kategóriában is megjelenhetnek.

A 2. táblázatban csak azokat a meghosszabbított/újrakötött szerződéssel rendelkező brandeket vizsgáltuk, amelyeknél az adott listában az előző évihez képest későbbi dátum van megadva, mint a hatály vége. A 2020-as listában az újrakötések nagyobb részénél rövidebb szerződés hosszakat figyelhetünk meg, mint az ezt megelőző évben. Az átlagos szerződési időtartam EÜ pont módosításnál a 2019-es lista 1,71 évéhez képest, a 2020-as listában 1,20 évre rövidült. Akkor is csökkent az átlagos időtartamok, ha az újratárgyalást követően csak a befizetés típusa módosult, ennek mértéke azonban nem olyan jelentős, mint új indikációs pontok esetén (2019: 1,93 év; 2020: 1,58 év). Ez azt vetítheti előre, hogy amennyiben adott brandnek változott a szerződésben rögzített indikációs pontja, akkor a finanszírozó kiszámíthatóbb szerződés-kondíciókra törekszik, ezáltal is csökkentve az esetlegesen felmerülő kockázatokat.

2. táblázat: Meghosszabbított támvol.-szerződések átlagos időtartama

	Brandek száma		Szerződések átl. időtartama	
	2019	2020	2019	2020
Csak hosszabbítás	48	51	1,70	1,14
Hosszabbítás és típus változás	10	15	1,82	1,63
Hosszabbítás, típus változás és eü pont kiegészítés	5	2	1,86	1,98
Hosszabbítás és EÜ pont kiegészítés	19	11	1,70	1,17
Hosszabbítások összesen*	82	77	1,72	1,29

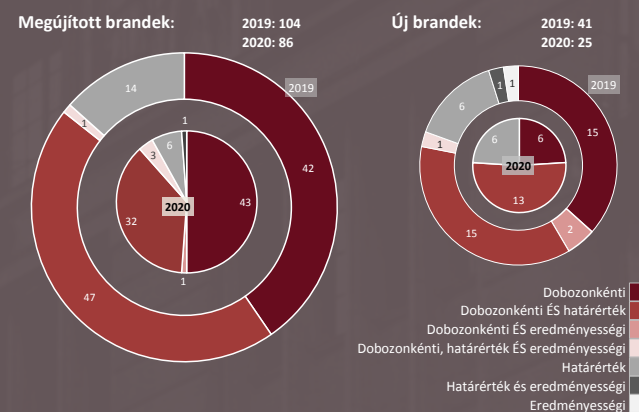
* Az összes brand sor a fenti kategóriák diszjunkt összegzése. Egy adott brand különböző kisereléseit azonban több kategóriában is megjelenhetnek.

Négy év viszonylatában elmondhatjuk, hogy a kezdeti csak dobozonkénti, vagy csak határértékes szerződések helyett ma már a dobozonkénti ÉS határértékes szerződések száma a leggyakoribb. Az elmúlt két évet vizsgálva azonban nem mutatkozik ilyen egyértelmű eltolódás a befizetés típusok gyakoriságát tekintve. A 4. ábra az új és megújított szerződéseket vizsgálja az egyes években, befizetés típusonként. A 2019. évhez viszonyítva 2020-ban csökkent a dobozonkénti és határértékes szerződések száma, míg a kizárólag kiserelésenként történő visszafizetések száma valamelyest nőtt. Kevesebb azonban (össz. 12 brand) az eredményesség alapú befizetési kondíció, bár

¹ Az évekre visszamenőleg hatályos, de először megjelenő kiserelésekre vonatkozó sorokat nem tekintettük új szerződésnek, kivéve azoknál az eseteknél, ahol az előző publikáció környékétől vált hatályossá a szerződés

elismerjük, hogy ennek alkalmazása, a szerződés feltételeinek definiálása, nagy mértékben függ a terápiától. A 2020-as lista szerinti újonnan kötött szerződéseknél főként dobozonkénti ÉS határértékes, vagy csak határértékes, és csak dobozonkénti befizetési formákat alkalmaztak döntő többségben.

4. ábra: Támvol.-szerződések befizetési típusai éves bontásban státusz szerint**

**A méretarány nem pontosan meghatározott, az ábrák csak a nagyságrendi különbségek szemléltetésére szolgálnak.

A támvol.-szerződések között a leggyakoribb terápiás terület (3. táblázat) az antidiabetikus terápiák csoportja, több mint 41 készítményt érintve. Ezt követik az daganatellenes szerek, majd az obstruktív légúti betegségek gyógyszerei. A cukorbetegség elleni terápiák nagyobb része meghosszabbítás miatt lett újrakötve, azonban 2 új brand is megjelent a kategóriában. Daganatellenes terápiáknál 5 brand esetében látható a visszafizetés típusának módosítása, de előfordult, hogy új indikációs pontok miatt változtattak egyes szerződések tartalmában.

3. táblázat: Terápiás főcsoport szerinti támogatásvolumen-szerződések száma és típusai

Terápiás főcsoport	Brandek száma	Dobozonkénti	Eredményesség	Határérték
Antidiabetikus terápia	41	41	0	19
Daganatellenes szerek	28	28	1	6
Obstruktív légúti betegségek gyógyszerei	16	16	2	10
Immunosuppresszív szerek	13	13	3	4
Szisztémás vírusellenes szerek	11	9	2	8

A szerződések típusainál itt is elmondható, hogy a dobozonkénti visszafizetés a leggyakrabban alkalmazott forma, azonban több esetben ez határértékes szerződéssel is kiegészülhet. A korábbiakban láthattunk példát eredményesség alapú visszafizetési gyakorlatra is daganatellenes készítmények, obstruktív légúti megbetegedések vagy kalcium-homeosztázis terápiás területeken is. A 2020-as listában az egyéb hematológiai készítmények kategóriában is megjelent az eredményesség alapon történő visszatérítési mód, ami felveti a végpontok definiálásának és a Betegregiszterek valós adatokon alapuló kiértékelési szempontjainak kérdését.

Mindez azt mutatja, hogy a támogatásvolumen-szerződések egyre nagyobb számban jelentkeznek az egyes termékek esetén, így a megkötött kondíciók tartalmának meghatározása döntéshozói szempontból is újabb kihívásokat rejt magában. Megvizsgálva a szerződésösszszakat, illetve azok típusait, finanszírozói oldalról arra irányuló törekvés látható, hogy a meghatározott kondíciók egyre rövidebb, jól körülhatárolt időszakon belül legyenek megállapítva, a bizonytalansági faktorokból (magas ár, elvárt terápiás eredményesség elmaradása) fakadó kockázatok csökkentésével. A következő részben a tovább vizsgálva a kérdéskört, azt próbáljuk körüljárni, hogyan alakítja ki stratégiáját a finanszírozó, illetve részletesebben vizsgáljuk az érintett termékek forgalom alapján betöltött szerepét a gyógyszerpiacon.